

Buğday fiatları
Gayritabiî

Buğday fiatları gayritabiî surette temevvüç ediyor. Bir kere, cihan buğday fiatları düştüğü halde bizimki çıkıyor. Son bir ay zarfında cihan buğday fiatı buşeli 59 centten 47 çente düşmüştür ki bizim vahidi kıyaslarla okkası 5,85 kuruştan 4,78 kuruşa düşmüştür demektir. Yani yüzde 18 sukut vardır. Saniyen buğday fiatlarımız görülmemiş bir sür'atle çıkmıştır. Bir aylık müddet zarfında okkası 5,20 kuruştan 9,10 kuruşa fırlamıştır. Yani yüzde 60 çıkışı vardır.

Sorulmak icap eder ki, niçin buğdayımız beynelmilel buğdaydan aykırı bir hattı hareket takip ediyor ve niçin bir aylık kısa müddette nisbetsiz surette çıkıyor.

Bunu, iki sebebe irca etmek kabildir. Memleketimizde, zirai istihbaratın iptidai şeklide olması sebeplerin biridir. Bu ayın başına kadar kuraklık oldu. Sonra birden fidedeli yağmurlar yağdı. Fakat önce, kuraklıktan harap oldu şu istihbarat olunan yüzde kırk mahsulün fidedeli yağmurlarla iyileştiği bildirildiği halde, sonra riyalet değiştirilerek, harap olan mahsulün ancak cüz'î bir kısmının iyileştiği bildirildi.

Memleketimizde zirai istihbarat namını alan hadis reportajı son derece gerisi olduğu için hakikati olduğu gibi öğrenmenin imkânı olmayor. Olmayınca, mübalâğalı surette nikbin fakat ekseriyetle mübalâğalı surette bedbin tahminler intişar ediyor. Ve neticede mahsulümüzün değeri, yani en can alacak noktası, bu kontrolü kabil olmayan şayialara tabi oluyor. Bu sefer de öyle olmuştur. Anadolu'dan telgrafla, telefonla, mektupla ve re'yülayan müşahede iddiasile gelen haberlerin verdiği umumi kanaat, fiatlar üzerinde son çıkışı tesirini yapmıştır. İstanbul fiatle beraber, Anadolu buğday pazarlarında da fiatlar çıkmıştır.

Gayritabiî çıkışın bir ikinci sebebi, Türk buğday fiatının yüksek gümrükten dolayı cihan buğday fiatının tesirinden tamamen kurtulmuş olmasında aramalıdır. Gümrükten maksat, dahil ve hariç fiatlar arasında nazımlık vazifesi görmekte, bugünkü buğday gümrüğümüz, bu vazifeyi müesir surette yapacak miktarda değildir. Adeta manial gümrük tesiri yapacak fazlalıktadır. Buğday 18 kuruşken muvafık görülmüş olan 6,30 kuruş buğday resmi bugün hiç bir nazım tesirini ifa edemez bir haldedir. Hattâ buğday bugünkünden daha düşük olduğu, meselâ 4,20 kuruş olduğu zamanlarda bu tesir sıfırdan ibaretti. Bugün, yani buğdayın 9 kuruşa çıktığı zamanda gümrük tesiri henüz daha hissedilmemiştir. Ancak, fiatımız, beynelmilel fiatla gümrük resmi mecmuu olan 11 kuruşa yaklaştığı zamandır ki gümrük resmini hissetmeğe başlayacağız. Yani Türk buğday fiatı, beynelmilel vüğday fiatından hassas surette teessür duymağa başlayacaktır.

İşte, Türk buğdayının etrafındaki istihbarat şebekesinin hiç bir ilmi tahkik usulüne istinat etmeyecek kurulmuş olmasından ve bir de beynelmilel buğday fiatının fiatımız üzerinde hiç bir nazımlık vazifesi ifa etmemesinden dolayıdır ki, buğdayımız ulu orta fiat hareketleri göstermektedir. Fikrimizce, Türk buğdayının fiatını azami derecede irademizin altına almak için, bir taraftan zirai istihbaratı modernleştirmek, diğer taraftan gümrük resmini bir daha gözden geçirmek iktiza ediyor.

Müderis
Nizamettin ALI

Memel meselesi

LA HAYE, 24 (A.A.) — Beynelmillel adalet daimi divanı Memel mntakasının hukukî vaziyeti hakkındaki tefsir suretine ait Litvanya hükümeti tarafından ileri sürülen ve salâhiyetsizlik iddiasını natik bulunan iptidai itirazı reddetmiştir.

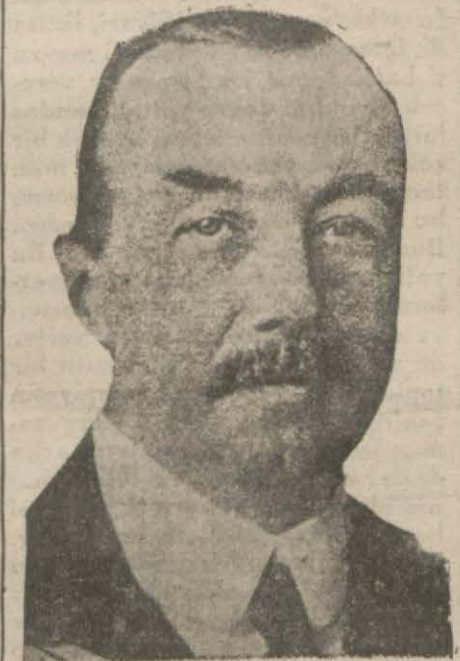
Dün 20 Halkevi daha açıldı

Avrupa silâhlarını bırakmadıkça borçlar iptal edilemez

Hoover plânının akıbeti Fransa ve Japonya'nın vaziyetine bağlı

Bir nikbinlik var

CENEVRE, 24. (Milliyet).— Bu raya gelen telgraflardan, Hoover teklifinin bütün dünyada azim bir alâka uyandırdığı anlaşılıyor. Teklifin ehemmiyetine binaen Lausanne'daki tamirat müzakereleri hafiflemiş gibidir. Şimdi bütün dünyanın

Konferans heyeti umumiyesine riyalet eden
M. Henderson

gözü Cenevreye, betahis Fransız heyeti murahasasına çevrilmiştir. Şimdi Fransız heyeti ile Amerikan murahasaları arasında mükâlemeler daha sıkı bir hale gelmiştir. Umumi intiba bir az müsait gibi görünmekle beraber ileriki içtimalar da Hoover teklifinin mükâbil tezlerle çürütülmek istenilip istenilmeyeceği malûm değildir. Bu mesele-

Federe olmayan kulüplerin dünkü geçit resminden bir intiba.

Sporcularımız bir saha daha kazandılar

Ankara belediye kupası maçında İzmir 2 - 1 ile galip geldi

Salıya Selânik muhteliti - Fener maçı var

İstanbul İdman birliğinin tertip ettiği spor şenliği dün çok muntazam ve muazzam bir şekilde yapılmıştır.

Spor şenlikleri için İdman birliğinin Edirnekapı haricinde yeni tanzım ettiği saha hazırlanmıştır. Sahanın etrafında seyirciler için yerler hazırlanmış ve etrafı birliğe mensup on altı kulübün bayrakları ile süslenmiştir.

Şenliğin başlamasından daha saatlerce evvel sahanın etrafı temamilen

de bir anlaşma hâsil olursa, tamirat işinin de kolaylaşacağı hakkındaki intiba umumdur.

M. Grandi'nin mühim nutku

CENEVRE, 23. A. A.— Stefani Ajansı bildiriyor: Terki teslimat konferansının umumi komisyonunda Amerikan teklifine cevap veren İtalya Hariciye nazırı M. Grandi, İtalyanın Amerika heyeti murahasası tarafından bugün komisyonuna tevdi olunan teklifi tamamen ve bila'aydu şart kabul ettiğini söyleyerek demiştir ki:

"İtalya bu teklifi yalnız, yapılmaması saik olan prensipleri itibarıyla değil, bundan tevelliit edecek mantiki neticeler itibarıyla da kabul eder.

Kara teslimatı sahasında seyyar ağız toptunun ve tankların tamamen ilgası ve ordu mevcudunun gösterilen esas dahilinde tenzili, deniz teslimatı sahasında safı harp gemileri için muahedelerde tesbit edilen ve mecmuu tonilatunun üçte bir tayyare gemileri tonilatusunun dörtte bir, kruvazör, torpido muhripleri için Londra muahedelerinde tesbit olunan 1 Mayıs 931 İtalyan - Fransız-İngiliz itilâfname ve muahedesini esas dahilinde dörtte bir tenzili, tah telbahirler için Londra muahedesinde tesbit olunan tonilatunun üçte bir tenzili ve bu tonilatunun mecmuunun azâmî 35.000 e tahdidi, hava teslimatı sahasında bombardıman hava sefinelerinin ilgası ve hava bombardımanlarının men'i, her sahada kimya ve mikrop harbinin ilgası.

M. Grandi, Amerikan teklifinin geçen Şubatta İtalya tarafından kon (Devamı 2 inci sahifede)

Şeker, kahve için Takas

Lâyiha bu hafta Mecliste görüşülecek

İktisat vekili M. Şeref Bey

ANKARA, 24 — Temmuzdan itibaren şeker ve kahve ihtalinin mukabilinde memleket mahsulâtı ihracı şartile serbest olacağı malûmdur. Bu muamelelerin ne suretle tatbik edileceği hakkında ayrıca bir kararnama neşir ve ilân edileceği döndüncü kontenjan kararnamesinde musarrah idi. Bu vaziyet hakkında İktisat vekili ile görüştüm. Mustafa Şeref Bey bana dedi ki:

— Önümüzdeki hafta içinde şeker, kahve ve çayın bir elden idaresi hakkında hükûmet te salâhiyet verilmesine dair olan kanun lâyihası Millet Meclisinde müzakere edilecektir. Bu lâyiha kesbi kanuniyet ettikten sonra, muamelelerin basit bir hale geleceği ve mübadele işinin hükûmet tarafından idare edileceği tabiidir.

Parası verilmiş olup ta gümrüklerde bulunan kahve ve şeker hakkında nasıl bir muamele yapılacağı bugünlere anlaşılacaktır.

Bu hususta bir kararnama projesi hazırlanmaktadır.

Yeni Temyiz Teşkilâtı

Lâyiha bugün Mecliste görüşülecek

ANKARA, 24 — Temyiz teşkilâtına dair olan kanunun bazı maddelerinin tadil hakkındaki lâyiha ruznameye alınmıştır. Meclisin yarınki içtimasında müzakere edilecektir. Lâyihamın aldığı son şekle göre, temyiz teşkilâtında dört hukuk dairesinden birinci tesise ve gayri menkule ait aynı haklara müteallik davaları, ikinci si şahsi ve aile hukukuna, nafaka ya, vesayete, mirasa ve ölüme bağlı tasarruflara nüfus kayıtlarının tashihine müteallik davaları, üçüncüsü sulh mahkemelerince görülüp ikinci hukuk ve ticaret dairesinin vazifeleri haricinde bulunan hukuk davalarını, döndüncüsü menkule ait aynı haklara ve damga kanununa tevfiakan alınacak para cezalarına müteallik davaların nakli dava ve hukuk ve ticaret ve iflâs davalarına, icra tekliflerine ait tayini merci hususlarını, ticaret dairesi asliye ve köylü mahkemelerinden ticarete müteallik verilmiş olan kararları, icra ve iflâs dairesi dahi icra takipleri hukukuna ve iflâsa dair ticaret mahkemeleriyle tetkik mercilerinden verilecek hükümler ve kararlarla tetkik mercilerinin verecekleri ceza hükümleri tetkik ve rüyet edecektir.

Bursa-Balıkesir-İzmir telefonu

ANKARA, 23 — Yalova telefonundan istifade ederek Bursa - Balıkesir ve İzmir kadar telefon muhaberatının temdidi mukarrerdir.

M. Castelnau Bihaber Görünüyor

Terkos'tan itibaren yapılan yeni tesisat bitmek üzere!

Belediyenin Terkos şirketi tesisatını satın almak için hazır lanmakta olduğunu, ilk taksit olarak şirkete 800 bin lira tesviye edileceğini yazmıştır.

Şirket müdürü M. Castelnau bu hususta demiştir ki:

— Terkos şirketinin satın alınacağından malûmatım yoktur. Belediyenin bu husustaki maksadından ve ilk taksit olarak 800 bin lira tesviye edileceğinden de haberdar değilim. Bı haberi ben de gazetelerde okudum. Şimdilik size şunu söyleyebilirim ki, Nafia Vekâleti ile anlaşarak şehre fazla su verebilmek için lâzım gelen ameliyatın icrasına başladık. Bu ameliye Terkos gölünden havuzlara su isal eden boruların yerine, daha fazla su verebilen borular ikame etmekten ibarettir.

Bu iş, Nafia Vekâletine bundan evvel takdim ettiğimiz programdan bir kısmının tabikâtıdır. Asıl program bütün su şebekesinin teccidini ihtiva ediyor. Bu sayede şehrin her tarafına ihtiyaç nisbetinde su verilebilecektir. Programın tatbiki külliyyetli masrafa ve uzun zamana muhtaç olduğundan biz de imtiyazın temdidini istedik. Bugün şehre bol su veremeyiş için yapılmakta olduğumuz tesisat bitmek üzeredir. Yakında size iyi haberler verebileceğimizi, İstanbul'a artık bol su verileceğini teşbir edeceğimi ümit ederim.

Odalar Kongresi

Bugün ticaret odasında içtima ediyor

Mmtaka ticaret odaları kongresi bugün toplanıyor. Trakya, Marmara havzası ve Zonguldağ kadar olan mmtaka ticaret odaları murahasaları bugünkü içtimaia iştirak edecektir.

İçtimada biri oda kâtibi, Vehbi, diğeri Hakkı Nezih, Bey taraflardan hazırlanan iki rapor üzerinden müzakereler cereyan edecektir. Bu raporlardan biri mmtakanın umumi vaziyetine dairdir. Diğeri de bundan evvelki kongereler hakkında tahlili bir rapordur.

Bir Şeyh Yakalandı

İrakta asilerle yer musademe-ler devam ediyor

BAĞDAT, 24 (A.A.) — Router ajansı bildiriyor: Uzun zamandan beri Irak dahilinde sükûnu ihlâl ederek halkı haraca bağlayan ve köylü kesen Şeyh Ahmedî, İngiliz tayyare kuvvetleriyle müstereken hareket yapan Irak ordusu tarafından hudut üzerinde takip edildikten sonra teslim olmuştur.

Halk evleri Teşkilâtı

Halk fırkası umumî kâtibi Recep.B.ın şayanı dikkat nutku son haberlerimizdedir.

Halkevinde dünkü merasime gelenler

20 vilâyette daha Halk evi açıldı

Bu münasebetle İstanbul Halk evinde de bir müsamereler verildi

Vilâyetlerdeki merasim nasıl oldu?

Dün memleketimizin 20 yerinden Halkevleri açılması münasebetiyle şehrimiz Halkevinde de merasim yapılmıştır. Recep Beyin bu münasebetle saat 15 te Ankara Halkevinde verdiği konferans buradan da lâykıyla dinlenmesi için şehrimiz halkevi de radyo ile tertibat almıştır. Fakat şiddetli bir Parazit dün Halkevi salonunda toplananları Recep Beyin nutkunu dinlemekten mahrum bırakmıştır. Halkevinde merasime saat 15 e beş kala şehir bando sunun istiklâl marşile başlanmış, saat tam 15 te Recep Beyin nutkunu dinlemek üzere radyo açılmış, fakat dinlemek kabil olamamıştır. Bunun üzerine Halkevi müdürü (Devamı 5 inci sahifede)

Misafirler döndüler

Bulgar amatör balet heyeti bu gece bir temsil verecek

Misafirler Ankarada Başvekillin etrafında

Varnadan şehrimize gelecek buradan Ankaraya gitmiş olan Bulgar gazetecileri artistleri dün sabah şehrimize avdet etmişlerdir. Bulgar dostlarımız Ankara da gördükleri hüsnü kabulden pek memnundurlar. Bulgar artistleri ve balet heyeti Halkevinde üç temsil vermiş ve pek çok al kuşlanmışlardır.

Bu temsillerde Gazi Hazretleri ile hükûmet erkânı hazır bulunmuşlardır. Oyun esnasında Gazi Hz. Bulgar gazetecileri cemiyeti reisi M. Anton Baycef ile umumi kâtibi M. Boris Sakasoff'u nezdesine kabul ederek iltifat etmişlerdir.

Balkan Birliği Cemiyeti tarafından gazetecilerle balet heyeti çiftliğinde bir çay ziyafeti verilmiştir. Ziyafette Başvekil İsmet Paşa Hazretleri Hariciye Vekili Tevfik Rüstü, Maarif Vekili Esat, C.H.F. grupu reis vekilleri Ali ve Cemil Beylerle bazı mebuslar ve Bulgar sefaretisi erkânı hazır bulunmuşlardır.

Balkan Birliği kâtibi umumiisi Rusen Esref ve Birlik azasından Fazıl Ahmet beylerle Bulgar heyetinden M. Sakasoff arasında samimi nutuklar teati edilmiş ve Musiki Muallim mektebi talebesi ile balet heyeti tarafından milli şarkılar söylenmiştir. Bulgar dostlarımız, çiftlikten ayrılrken: "İla met Paşa Yağ!" diye bağırılmışlardır.

Bulgar heyeti bu akşam Belediyeye tarafından tahsis edilen Darübedayi tiyatrosunda bir, yarın akşam da bir iki ceman iki temsil vereceklerdir. Bulgar artistleri amatör gençlerden mürekkep olup kendilerine (Buket) adını vermişlerdir. Artistler bir operet heyetinden ziyade Bulgar milletini olduğuna gibi tanıtın bir revü heyetidir. Revüler hep Bulgar dansları, türküler ve milli bazı âdetlerin propagandalardan ibarettir. Bu danslar, türkü melodileri ve âdetleri ile milli Türk rakısları, türküler ve âdetleri arasında büyük bir müşaheret vardır. Bulgar dostlarımızın burada bize gösterecekleri revülerde bizim tarih ile beraber Bulgaristana götürdüğümüz halk âdetleridir. Meselâ Bulgar köylüsünü tarlada çalışırken gösteren bir revüde kaval çalan çoban, tarlasını biçen köylü, bez dokuyan köylü kadını, bize hiç yabancı olmayan tiplerdir. Sonra bir köy delikanlının arkadaşları ile birlikte kız kaçırması, yapılan köy düğünü bizim görmeğe alıştığımız şeylerdendir. Bulgar dostlarımız Pazartesi günü memleketlerine avdet edeceklerdir.

Toptan, perakende erzak fiyatları Belediyece tetkik edilecek

Ekonomi

Bulgaristanla nasıl ticaret yapacağız?

Ticaret odasındaki komisyon birliğine gibi esaslar tesbit ediyor?

Hükümetimizle Bulgaristan arasında eşya mübadelesi için bir ticaret muahedesi yapılması için Ticaret Odasında komisyon tetkikat yapılmaktadır.

Türkiye ile Bulgaristan ticaret muahedesi aynı maddeleri ihtiva eder. Ticaret muahedesi, hayvan ve hayvan mahsulatı, tütün ve kuru sebze, diğer iki memleketin de ihracatı için geçerlidir.

Bu seriat altında Türkiye ve Bulgaristan arasında yapılacak eşya mübadelesi, diğer memleketlerden pek farklıdır. Meselâ Almanya, Çekoslovakya gibi memleketlerle yapılan mübadele itilâflarında, Türkiye Almanya'ya tütün ve ham madde verecek, yerine makine, tekstil ve diğer eşya alacaktır.

Bulgaristan bir sanayi memleketi olmadığı için, bu hükümlerle, bu tarzda eşya mübadelesi olamayacaktır.

Şimdiki kadar Türkiye ile Bulgaristan arasında yapılan ticaret muahedelerinde Bulgaristan Türkiyeden gelen taze meyve kuru balıklara, balmumu na karşı asgarî tarife kullanmışlardır.

Diğer taraftan, Türkiye de, Bulgaristanın gelen kaşer peyniri ve ağaç kömürüne karşı, asgarî tarifeyi tatbik etmişlerdir.

Mevcut ticaret muahedesine göre, her iki taraf, yekdiğerine karşı pek mahdut eşya üzere anlaşmışlardır.

Yeni ticaret muahedesi, her iki taraf arasında ticarî münâbehatın hacmini genişletecektir.

Bulgaristanda pamuk ziraatı

Bulgaristanda Hasköy, Mus Kafapaşa, Harmanlı ve Petriç kazalarında bu sene hükümetin fevkalâde teşviki ile 150,000 detar pamuk ekilmiştir.

Bulgar hükümetinin pamuk fabrikaları ile aktettiği mukavele hüccubince bu mapukların kıloda köylüden 25 levaya satın alınacaktır.

Bulgaristanda bu sene umumiyetle pamuk mahsulü 4 milyon kilo ümit edilmektedir. 1930 senesinde Bulgaristan haricinden 2,739,968 kilo ham pamuk ithal etmiş idi. Hükümet bu sene pamuk zeri yatırını fevkalâde teşvik etmekle bu ithalâtı memleket dahilinden temin etmek istemektedir.

Bulgar Ziraat Bankası Bulgaristanda pamuk fiyatlarını her zaman yüksek tutabilecek maksadile Sofyada bir kooperatif pamuk fabrikası yapmak niyetindedir.

Bulgaristan-Çekoslovakya arasında

Çekoslovakya hükümeti Bulgar hükümetine iki memleket beyninde takas yapmak için teklifte bulunmuştur. Bulgar hükümeti bu teklifi memnuniyetle karşılamıştır. Bu münâsebetle Bulgar Ziraat Bankası müdürü Mösöy Sakarof Bulgar hükümetinin murahhası şifarete bugünlerde Praga gidecektir.

Bulgar ve Alman ticareti

Sofya muhabirimiz yazıyor: Sofyada Bulgaristan ve Almanya arasında yeni bir ticaret muahedesi akti hakkında cereyan eden müzakere çok ilerlemiştir. Her iki taraf ta büyük bir hüsnü niyetle hareket ettikleri için gelecek haftanın nihayetinde muahedenin imzalanacağı ümit edilmektedir.

Takas ve Kompensasyon meseleleri bu muahede dahil olmayacaktır. Onlar hakkında Bulgar Devlet Bankası müdürü Berinde Almanlar ile ayrıca müzakere devam etmektedir. Takas ve Kompensasyon meseleleri iki memleket beyninde ayrı bir mukavele teşkil edecektir. Yeni ticaret muahedesinin ahkâmı şimdilik gizli tutulmakta ise de yeni muahede Bulgar tütünleri, mayvaları ve derileri hakkında bugünkü tarifelerin muhafaza edileceği beyan edilmektedir.

İsviçrede tahdidat

İsviçre hükümeti meyva, sebze ve diğer maddelerin ithalâtı tahdit etmiştir. İsviçreye gelen meyva ve sebze ihracatımızın tahditten müteessir olmaması için bazı esaslar araştırılmaktadır.

Bulgaristanda yeni tahdidat

Şehirimizdeki ihracat Ofisine gelen malîmâta göre, Bulgaristan hükümeti yeniden bazı maddelere ait tahdit kararı vermiştir. Bu maddeler ipek, kereste, kâğıt, pamuk, kaya tuzu, yün ve kahve gibi şeylerdir.

Bu maddelerden bir kısmının memleketimizi de alâkadar etmektedir. Bu vaziyet üzerinde ihracat ofisi tetkikata girişmiştir.

Arpa, afyon, tiftik

İstanbul piyasasına deniz taraflıkile 1886 çuval arpa gelmiştir. 4 kuruş 35 para ile 5 kuruş arasında satılmaktadır. Piyasa gevşektir.

18 sandık afyon gelmiştir. Zile, Tokat, Erbaa, ve Trakya malları 12 liradan 1275 kuruşa kadar satılmaktadır.

75 balya tiftik gelmiştir. Karahisar malı 41 kuruştan satılmaktadır.

Koyun ve sığır ihracatımız

İktisat Vekâleti muhtelif memleketlere ne gibi ihracat yapabileceğimiz hakkında bir müddetten beri tetkikat yapılmaktadır. Bu tetkikatın ilk safhaları neticelenmiş bulunmaktadır. Buna nazaran Türkiyeden İtalya'ya sığır, koyun gibi hayvanlar ihrac edileceği anlaşılmıştır.

İtalya'ya koyun ihracatına esasan şimdiden başlanılmış bulunmaktadır. Suriye ve Mısırda koyun ihrac etmek için tetkikata başlanmıştır. Alâkadarlar Ticaret Ofisine müracaat ederek koyun ihracatının artırılması için tetkikat alınmasını temenni etmişlerdir.

Eskinazi hastanesi

Amerikada vefat eden Manisa müsevillerinden İkenazi'nin vasiyeti üzerine Manisada inşa edilecek hastahane inşasına 1 Haziran'dan itibaren başlanmıştır. İnşaat Mimar M. Tompson nezaret etmektedir. İkenazi'nin vasiyetini ifaya memur edilmiş olan Chemical Bank münâssili M. Turner şehrimizden Manisaya gitmiştir. Oradan Amerika'ya avdet edecektir. M. Turner, hastahane için küsaat resminde hazır bulunan makineye tekrar Manisaya gidecek üzere tekrar Manisaya gidecektir. İnşaat bir iki ayda ikmal edilecektir. Hastahane de istihdam edilecek doktor ve sair memurlar Türk olacak, yalnız Amerikadan üç hastabakıcı celbedilecektir.

Kalp sektesi

Bahriye Binbaşılığında müteahhit Vasıf Bey Dünyu Umu miyeden tekaüt maaşını alırken kalp sektesinden ölmüştür.

Belediyece

Toptan, Perakende

Belediye aradaki büyük farkı tetkik ediyor

Belediye İktisat müdürlüğü toptan ve perakende erzak fiyatları arasında görülen mühim farklar hakkında tetkikata başlamıştır. İktisat müdürlüğü bunun sebebi rini, mutavassıtların rolünü araştıracaktır. Bundan başka her on beş günde bir bakkaliye mevaddi sebze, meyve ve et gibi maddelerin fiyatları tetkik edilecektir. Bu tetkikat bir müddet devam ettik sonra aradaki farkın azaltılması için ne gibi tedbirler almak lâzım geldiği kararlaştırılacaktır.

Şehir haricindeki ahırlar

Şehir haricinde kalan ve henüz yeni tarıda ahır yapmamış olan inekçilere de tebliğat yapılmıştır. Böyle, müddeti zarfında a hur yaptırmayan inekçilerin eski ahırlarını kapatmağa teşebbüs edilmiştir. Topçular, Alibey, Topkapı, Rami köylülerinden inek sahibi olanlar aralarında birleşerek kırkaya müracaatı karar vermişlerdir. Köylülerin bu müracaatı şu suretle hülsâa edilebilir: Bu sene mahsul az idrak edilmiştir. Köylü samanını bile haricinden tedarik ederek hayvanını yedirmiştir. Saman bile istihsal etmeğe imkân bulunmadığı bir zamanda bin beş yüz iki bin lira sarfederek yeni ahır yapmağa imkân yoktur. Ahır yapamayanların hayvanatı açığa kalmağa mahkûm olacağına göre hayvanlarına ahır inşa eden inek sahiplerine yok bahasına devir etmeğe mecbur kalacaklardır. Verilen müddet uzatılmaktadır.

Üsküdar tramvayı

Üsküdar tramvayları ile, otobüsler arasında rekabet eski ehemmiyetini kaybetmiştir. Şirket, oto büsleri rekabet edilemek için de bazı tedbirler ittihaz etmiştir. Eskiden Üsküdar - Kısıklı veya Haydarpaşaya giderken, tramvaylar yollarına beklerlerdi. Şirket, yolların bazı yerlerine çift hat döşemek suretile, bu tevehhüklerin önüne geçmiştir. Bundan başka birinci mevki arabaların adedi azaltilmiş, ikinci mevki ler fazlaştırılmıştır. Bu tedbirlerden sonra, tramvay yolcularının geçen seneye nazaran biraz fazla olduğu görülmüştür. Maamafih, yolcuların, arkaında, bu tedbirlerin tesirinden başka, o civarda işleyen otobüslerin azalması da mühim bir sebep olmuştur. Geçen sene Üsküdar - Kısıklı - Kadıköy ve Üsküdar - Kısıklı arasında daha çok otobüs işletilirdi. Bunların bazıları şimdi Sirkeci - Bakırköy arasında işletilmektedir.

Büyükdereye taksisiz otomobil

Taksimden Büyükdereye otobüsleri gibi taksisiz müşteri taşımak için Belediyece müracaat eden söforler bu taleplerini tekrarlamışlardır. Müracaat kabul edilirse, Taksimden Büyükdereye adam başına 17,5 kuruş alınacaktır.

Bozuk yaya kaldırılmaları

Eminönü kazası dahilinde ve tramvay güzergâhında ve ikinci derecede cadde ve sokaklarda mevcut bozuk yaya kaldırılmalarını tamirine başlanmıştır.

Evlenme işleri

Emanet müfettişleri tarafından geçenlerden evlenme dairesi teftiş edilmiştir. Bu teftişte evlenmelerin daha amelî surette yapılması için icap eden tedbirler hakkında tanzim edilen rapor makama verilmiştir. Rapora nazaran, evlenme işleri daha basitleştirilecektir.

Küçük Haberler

* Balıkçılar Cemiyeti, kalıkan mevsiminde, kalkan yavru su tutulmasını men' hakkınıda İktisat vekâletine müracaat etmiştir.

* Üç dört seneden beri tahsil edilmemiş olan ve umumî istihlâk vergisinden 89 bin küsur lira borcundan dolayı tüccardan Nesim Taranto Efedinin mevcut emval ve emlakine Eminönü mal müdürlüğüne haciz vaziedilmiştir.

* Üsküdar tapu başmemurluğuna tayin edilen sabık tapu avukatlarından Yusuf Bey yeni vazifesine başlamıştır.

Poliste

İstedikleri Yapılmayınca

İki müşteri kazino sahibini ağır surette yaraladılar

Sırrı ve Kemal isimlerinde iki kişi evvelki gece Fındıklıda bir gazinoda otururlarken hanende kızlardan birisi ile görüşmek istemişler, fakat gazino sahibi buna mani olmuştur.

Bu müdahaleye hiddetlenen Sırrı ve Kemal çıkalarını çekerek ortaltığı birbirine katmışlar ve gazino sahibini de ağır surette yaralamışlardır.

Bu arbedede Sırrı da muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Yaralıları hastaneye kaldırılmışlardır.

Bir kadın çığılı itfaiyeyi yordu

Beyoğlunda Topçular sokağında evvelki gün halkı heyecana ve ren çok güllünc bir hadise olmuştur. Sokaktan geçenler apartmanlardan birinde tiz bir kadın çığılı itmişler ve:

— Yangın var, yetişin!!!

— Can kurtaran yok mu?

diye haykıran bu çığıllar karşısında bir kısım halk koşup itfaiyeye haber vermişler, bir kısmı da itfaiye gelinceye kadar yangını söndürmek emeliyle apartmanları girmişlerdir. Apartmandaki yangını arayıp buluncaya kadar itfaiye de yetişmiş, derhal sökağa hortumlar serilmiş, ve su sıkılmak üzere ateşin önüne yer aranılmağa başlamıştır. Fakat bütün bu telâh ve heyecan sebebsiz olduğu anlaşılınca, yangın olmayıp böyle bir ihtimal de bulunmadığı öğrenilmiştir.

Halkı telâh ve heyecana düşüren, itfaiyeyi, polisleri harekete getiren yangın feryadı meğer Madam Polisine isimde bir kuş meraklısın istimdiydi miş. Madam Polisine belediye kanaryasının kafesini temizleyen evin açtı köğü bir hamlede kusu kapmış ve kaçmış, Madam Polisine de bu ilmsiz vaziyette "yangın var" diye bağırılmış.

Feriköy ve Pıngalıtda iki hırsız

Feriköy ve Pangalı civarında son günlerde bazı hırsızlıklar olmuş, faileri bulunamamıştır. Pangalı polis merkezî tarafından yapılan tahkikat neticesinde Recep ve Hidayet isimlerinde iki sabıkalı bu hırsızlıklardan maznun yakalanmıştır.

Bunların daha başka hırsızlıkları da alâkadar oldukları tesbit edildiğinden tahkikat devam ediyor.

Tavuk çalan kadımlar

Seyyar sepetçi Nuriye ve Hatice isiminde iki kadın Fındıklıda İsmet hanımın tavuğuna çalarken yakalanmışlardır.

Hırsız hamallar

Beyoğlunda Dr. Nâzım Bey'in ev eşyasını nakleden hamal Dilo, Hasan ve İsmail bazı eşyaları çaldıklarından yakalanmışlardır.

Keyfe gelmiş

Sandıkburnu gazinosunda işret eden Ali Rıza Bey hava-yı silâh attığından yakalanmıştır.

Yankesici

Tepebaşıda tramvay içinde yolcuların Kemal Efedinin para çantasını aşırarak için cebini karıştıran Apostol yakalanmıştır.

Bir kız denize düştü

Nişantaşında Çelebi Mansur sokağında 24 yaşlarında Matmazel Olga gezmek için gittiği Büyükderede dolaşırken, ayağı kayarak denize düşmüş ve civardan yetişilerek kurtarılmıştır.

Barakada hırsızlık

Taksimde Emlâk Şirketinin bekçisi Lütfinin oturduğu barakanın tahtaları kırılmış ve içerde bir siyah patlı, bir müşamba, eski bir ceket, biri 30 lira, diğeri 5 lira kıymetinde mühendislere ait iki kurdela çalınmıştır. Hırsız kaçarken yakalanmıştır.

Istanbul Nasıl Eğleniyor?

Kız Kulesi parkında bir akşam...

Yeşilköy açıklarına kadar bütün İstanbul, Ortaköye kadar yarı Boğaz ve bütün Marmara...

Harem yok, yalnız Salacak... - Yedi buçuk dakikada Avrupa'dan Asyaya... - Vallahi güzel cana yakınsın! - Siyah gözlü kadını çalsalar.. - Çalgıya ihtiyaç yok.. - Plâjda mehtap safası - Deniz yazlığı, kışlığı olur mu?

Şirketi Hayriye memurunun uzaktan sesini işitiyorum: — Harem yok! Hanımlar, beyler.. Harem yok... Yalnız Salacağa gidiyor!

Memurun hakkı yok mu? Harem kalktı, on se neden fazla oldu. Köprü-nün İstanbul tarafına pek yakın olduğu için, bu Salacak iskelesi benim hoşuma gider. Fakat, siz şu aksiliğe bakın ki, nefes nefese koştugum halde, vapura yetişemedim. Memur, benim telâşımı görünce teselli etti:

— Yirmi dakika sonra bir vapur daha var!

Şaşkın doğrusu.. Salacak ben görmeyeli anlaşlan epeyce şenlenmiş.. Öğleden sonra, her yarım saatte bir vapur işleyor. Siz, bu vapurların böyle çelimsiz görünmelerine bakıp aldanmayın. Tamam 7 buçuk dakikada, Salacağı tutuyorlar.

Yedi buçuk dakikada, Avrupa'dan Asyaya geçmek te ha ni fena bir rekor değil..

— Düüt!..

Dememizle kalkmamız bir oldu. Dalgaları yara yara gidiyoruz. Mini mini güvertede epeyce kalabalığız.

Kızılesini adeta sıyrıtarak geçtik. Tam boğazla Marmaranın ele verdikleri nokta dayız. Salacağın gazino ve plâjı, birbirinin omuzundan bakan setlerin üstünde Buhtunnasr'ın meşhur asma bahçelerini bayalın hatırlatıyor. Terli yüzlerimizde geniş bir yelpazenin temasını hisseder gibiyiz.

İskele ile gazino arasındaki yolda herkes uçar gibi gidiyor. Sanki, bu yokuşun başı, mevut bir cennet..

Kapının önünde, küçük bir zenci, hatırlattı:

— Bilet aldınız mı?

O zaman, farkına vardım ki, gazinoya duhuliyesiz girilmiyor. Sebebini sordugum zaman dediler ki:

— Bir aralık, duhuliyeyi kaldırmıştık. Gazino, uygunsuz adamlarla doldu. Biz de tekrar duhuliyeye almağa mecbur olduk. Zaten beş kuruştan bize bir şey kalmıyor ki.. Yarından fazlası istihlak ediyor!.. Duhuliyeden kazanç beklemiyoruz. Bahçenin nezahetini kurtarmak için başka çare bulamadık ta..

Yeşil taflanlarla süslenmiş çitlerin arasında fiskiye bir havuz var.. Etrafında adeta bir halka teşkil eden masaların bir tanesi boş değil... Kızılesini ile İstanbul siluet'i karşısında, buzlu biralarım yudum yudum içen kalabalığın arasına sokulmak istemedim.

Bahçenin bir kaç merdiven aşağısında, denize daha yakın bir set intihap ederek orada yerleşmeği tercih ettim.

Saz, ağır bir şarkıya başlamıştı:

“Bensiz mi gezersin yine gül bahçelerinde?”

Kendi kendime: — E... ne yapalım, dedim, her vakit sen yanımda olacak değilsin ya.. Bir gün de bırak sensiz gezeyim..

Oturduğum yerden, Yeşilköy açıklarına kadar bütün İstanbulu, Ortaköyün narin minareli camine kadar yarı Boğazı ve bütün Marmara açığını görüyorum. Gölgesiz ve lekesiz bir görü..

Halicin kuytu sahilleri, akşam güneşinin ışıkları altında valdirli bir böcek sırtı gibi parlıyor.

İstanbul ve hele Ahırkapı kıyılarına o kadar yakınsız ki,

meselâ şimendiferdeki yolcuları, küçük bir dürbünün yardımı ile teşhis etmek bile mümkün olacaktır!

Saz devam ediyor:

“Vallahi güzel cana yakınsın!”

Bunu hangi güzle hitaben söylediği malûm değilse de, bütün güzellerin bunu kendi üzerlerine aldıkları muhakkak..

Meselâ, şu yanımdaki hanım, tek gelmişken, burada kon dine kolayca bir eş buldu, ihtimal ki sözleştiler. Arada bir, erkeğine:

— Ah, diyor, ne olur şu siyah gözlü kadını çalsalar!

İçimden:

— Hangi siyah gözlü kadın, diyorum, burada çalışacak o kadar siyah gözlü var ki..

Meğer bu isimde bir şarkıdan bahsediyormuş. Aksi gibi, mugannî hanımlar, “Siyah gözlü kadın” dan hiç bahsetmediler. Bilakis inat gibi şu şarkıya başladılar:

“Ne kadar kandı gönül o güzel sözlerine, O yeşil gözlerinin can alan kirpiklerine!”

Sular, yavaş yavaş kararıyor ve akşam, bir yığın sis halinde ufukta toplanıyor.

Bahçenin asil zevkli zamanı bundan sonra.. Her tarafta, lambalar yandı, Saz, bir müddet için susup, bahçenin bir köşesinde radyo ahenge başladı.

Fakat ne de olsa, Ercüment Ekrem Beyin de bir münasebetle söylediği gibi, musikinin kendisi dururken konservesi dinlenmiyor. Dinlense de, vasıtasız dinlenen musikinin tesirini yapmıyor.

Maamafih, ne'se tahsil etmek için çalgıya ihtiyaç yok

M. Salâhaddin

Teşkilât Birleşti

İnhisarlar yeni şekildedir nasıl çalışıyor?

Müskirat İnhisarının isgal ettiği Kefeli Hanında yalnız teftiş heyetleri kalmıştır. Yarından itibaren Tütün ve Müskirat inhisarlarının bütün merkez teşkilatları birleştirilmiş olarak faaliyete geçmiştir.

Müskirat inhisarının muhasebe, mübayaat, levazım, memurin, muhakemat, evrak, teftiş kısımları, tütün inhisarının ay ni şubeleriyle birleşmişlerdir. Bu kısımlar muamelâtile İnhisarlar Umum Müdür muavinlerinden Müdür Hüseyin Bey meşgul olacaktır. Müskirat inhisarının ticaret ve imalat şubeleri ayrı bir sekişyon halinde kalmışlardır. Bu kısımlarda da İnhisarlar Umum Müdür muavinlerinden Asum Bey nezaret edecektir. Ayrı bir sekişyon halinde kalan Tütün inhisarını yaprak tütün, muamelât ve ziraat fen şubeleri umuru ile de İnhisarlar Umum Müdür muavinlerinden Miat Bey işgal edecektir. İnhisarlar Umum Muhasabe müdürlüğüne vskâleten tütün inhisarını muhasebe müdür vekili İstefan Ef. tayin edilmiştir. Diğer taraftan İnhisarlar Umum müdürlüğü kadrosunda kalacak memurlar, sicilleri tetkik edilmek suretile tesbit olunmaktadır. Bu mesai de yakında bitecek ve İnhisarlar Umum Müdürlüğü kadrosu kesbi katıyet etmiş olacaktır.

Bu sene Evlenen fazla

Fakat memurlardan evlenenler az

1931 senesi mayıs, haziran aylarına nazaran 1932 senesi mayıs ve haziran aylarında evlenenlerin sayısı müracaat eden çiftlerin miktârı daha fazladır. Geçen altı ay zarfında da en ziyade haziran ayında müracaat vâki olmuştur. Bu müracaatların ekserisini küçük esnaf teşkil etmektedir. Memurlardan evlenenler azdır.

Çocuk bakıcı hemşireler

Himaye Etfal cemiyeti umumî merkezi tarafından Ankarada Keçiören'deki Anakucağında tesis edilen, çocuk bakıcı hemşireleri kursunu muvaffakiyetle devam ettirmektedir. Şimdiki kadar kurstan 10 talebe yetişmiş ve bunlar kursu ikmal eder etmez Himaye Etfal cemiyetinin Anakucağı ve kreşlerinde tavsif edilmişlerdir. Çocuk bakıcı hemşireleri ayda kazandıkları 40 liraya yakındır. Umumî merkeze vuku bulan müracaatlarına nazaran memleketimizde bu suretle yetişecek bir müzede bin hanım için kolaylıkla iş bulmak kabil olacaktır.

Spor klüplerindeki azanın listesi

Dahiliye vekâleti polisi müdiri-yetine gönderdiği bir emirde İstanbulda mevcut bitûm spor teşkilât azalarının isimlerinin birer birer tesbit edilmesini bildirmişti. Polis üçüncü şube müdürü ti her kulüpten birer murahhas davet ederek kulüp azalarının esaslarını tesbit etmiş ve listeyi vekâlete göndermiştir.

20 vilâyette Halkevi açıldı

(Baş İnci sahifede)

Hâmit Bey ayağa kalkarak, Halk evlerinin vazifelerini hülâsa eden bir nutuk irat etti. Hâmit Bey nutkunda özcümle demisti ki:

"Bugün evimiz 23 kârdesin do ğuşunu selâmlayacaktır. Radyo makinesi bizden yardımını esirge di. En son sistem bir makine ol makla beraber maalesef kuvvetli bir parazit dinlemeğe mâni teşkil etti. Halkevlere bundan üç ay ka dar evvel kuruldu. İçinde toplan dığımız müessesede de bu ilk adımı mahsulüdür. Bugüne kadar kurulanlara beraber Türkiye Halkevlerinin adedi kırka yaklaşıyor ol uyor. Halkın evi olan ve halk için kurulan bu müesseselerin gayesi o kadar ehemmiyetlidir ki, ona varmak için bütün sürurumuzu ve kudretimizi sarf etmek görüle mez. Biliyorsunuz ki çok çetin bir mücadelede sonra millî istik lâlimize kavuşabildik. Fakat şim di iktisadî ve içtimai sahada da faaliyetimizi tekişif etmek mecburiyetindeyiz. Ancak bu suretle Türk milletine şereflî mazisiile mü tenasip istikbal hazırlayabiliriz.. Bu noktayı herkesten daha fazla ve herkesten evvel gören Büyük Rehberin kurduğu C. H. Fırkası da mesaisinin büyük bir kısmını bu noktaya tekişif etmek kararını vermiş ve bu karar neticesinde de Halkevlere vücude getirilmiş tir. Fırka bu evi kurmakla vazifesini meyanında ve siyasi faaliyeti haricinde bir de içtimai ve harsî faaliyetini bulduğunu işaret etmek istemiş, kurduğu bu evleri o ğduğu gibi halka devretmiştir. Halk bu evlerde hars sahâsında toplanacak, hazırlanacak, yeni nesilleri hazırlamaya çalışacaktır. En çok ehemmiyet verdiğimiz su b'lerden biri içtimai yardımdır. Gayemiz mühtaç halka günlük yardımlar yapmakta ziyade, aridma mühtaç olmayacak bir hale gelmesine ve bu hale gelenlere bu ihtiyaç halini unutturacak yardımlar yapmaktır. Bu sene ki faaliyetimizi burada tamamen zah etmiş imkân olmadığı için, yalnız bir kaç noktaya işaret etmekle iktifa ediyoruz. Heparizet mekânevete mecbur olduğumuz bu müesseseye gene el birliğile yardım etmek için lâzımgelen her şey in dirliği edilemeyeceğimize eminim.

Hâmit Beyden sonra İskender ve Salâhattin Beyler keman ve piyano ile bir alafrağza konser verm işlerdi. Konseri Münir Nurettin Beyin on mühtâhup 4 tükürden ibaret alaturka konseri takip etmiş, Münir Nurettin Beyden sonra da şehir bandosunun konseri başlamıştır. Yüzlerce aza ve sami in bu kıymetli günün hatırasile meşbu bir halde evden ayrılmış lar.

Vilâyetlerdeki açıl ma tafsilâtı

(Muhtelif vilâyetlerdeki Halk evlerinin açılma merasiminde ait muhabirlerimizin gönderdikleri telgrafları aşağıya dercediyoruz.)

Trabzonda — TRABZON, 24 (Milliyet) — Trabzon Halkevi bugün birlerce halkın coğuşunu tezahüratle açıldı. Kâtibi umumi Recep Beyfindin Ankara Halkevideki irat ettikleri nutuk maalesef radyo ile alınmamıştır. İstiklâl marşı ile merasime başlamış ve cümhuriyet yemini yapmış, bundan sonra halk evlerinin teşekkül lüzümü ve çalış ma yolu izah edilmiştir. Merasimden sonra Halkevi binası önüne gelinerek yeni müessesese salânmıştır. Merasime bitilme me murin ile bütün teşekküller ve o cak heyetleri halk ve münevver gençlik ve betahış hanımlar istika etmiştir. Daha şimdiden muhtelif suhabta kaydolunan aza adedi 500 kaddardır. Yeni müessesesinde millet ve memleketimiz hakkında çok fevziî neticeler vercediğinden emin olan halkımızın müesseseye karşı daha bugünden gösterdikleri alâka şükranla karşılacak dercededir. Merasime istikrak eden Halkevi binasının gezmiş lerdir. Fevziî inkılabımızda büyük müridin iştirakile vücude getirilen bu yeni toplanış tarzı Halkevlere ait müvaffakiyetlerine canlı şahit teşkil etmektedir.

Kayseri'de

KAYSERİ 24 (Milliyet) — Kayseri Halkevi büyük halk kütlâlesini huzuru ile heyecanlı tezahüratle açıldı. Kolordu bandosu merasime iştirak etti. Recep Beyfindin nutku dinlendi, mahalli programlar heyecandan içinde tatbik edildi. İstiklâl marşı, fırka marşı ve cümhuriyet andı söylendi, fırka reisi Resit Bey açılma nutkunu irada başlayarak: "Bu ev yetişmiş bir vatandaşın kendisi gibi fırsat bulunmayan vatandaşları yetişirmeye sahâi faaliyeti olarak inkılabı her kalbe işleyecek dokuz penceşinden nuru genişleyecek ilim san'at dolacak Türk milletini âlem müvâcibinde lâyi kolduğu mevkîi kemale yükseltmek, bu evin eşiyinden karanlık girmeyecek, dünya yüzünde tek Türk kalbi durduka yaşayacak ve vazifesini yapacaktır." söz lerile nutkunu alkışlar içinde bitirmiş tir. Müteakiben lise müdürü Yunus Kazım Bey Halkevlere teşekkül maksadını bunda gençlere tereddüp eden vazifeyi anlattı ve talimatnameyi tahlil etti. Lise talebesinden biri, Behçet Kemal in açılma ve Dumlupınar şüphelerini okudu, Halkevine herkes kaydolunmağa devam edivor. Aksama

Halkevi tarafından müsamerelerildi ve Akın piyesi temsil edildi.

Zonguldak'ta — ZONGULDAK 24 (Milliyet) — Sevdiği Zonguldakımız, kara elmas diyoruz, bugün derinliklerinde taşıdığı sonsuz değerdeki kıymetlerini hakiki bir mükayese ile bile imkân bulunmuyacak kadar gölgede bırakan çok mühim bir gün yaşıyor. Aylardan beri Zonguldak halkının bilhassa gençliğinin büyük bir heyecan ve arzu ile beklediği bugün sevdiği vilâyetimizde Halkevi açıldı. Erken den sokaklara fırlayan halkta derin bir sevinç ve hareket vardı. Gençler büyük bir sevinç içinde günün şaşasını arttırmak, halk bu sevinç için bu milli şeref gününden pay almak için coğuş bir halde ider. Her taraftan vilâyet merkezi, nahiye ve köylerde bir kaç gün evvelinden hazırlananlar bugün Zonguldak Halk fırcası binası önünde erkenden yer almak için akın ettiler. Halk benliğini anlayan bir vekar fakat zahtedilmez bir sevinç içinde ider. Saat on beşte yapılan açılma bay ramından sonra Halkevine gece sabaha kadar pek samimi ve hararetli tahassüsler ve tezahürler içinde bugünün kudsiyeti yüreklere taşın coğuşlukta halinde yaşadı. Zonguldak Halkevinin açılmasi dolayısıyla gösterdiği alâka ve sevinç aziz halkımızın büyük Gazinin yaratmış inkılabı ne kadar benimsemiş ve onun işaret ettiği yollarda yürümek kabiliyeti ne kadar güzel kazanmış olduğuna en yüksek delildir. Zonguldak gençliği Reisicumhur Hazretlerle, Başvekil Paşa Hazretleri ve Recep B. ye tazim telgrafları çekmişlerdir.

Antalya'da

ANTALYA, 24 (Milliyet) — Halkevimizi bugün pek parlak merasimle açtık. Büyük Gazinin ve halâskâr fırkamızın bu büyük müessesesini ve fazilet eserini halkımız nihayetsiz şükranla karşılamış tir. Bugünün arzettiği manzara halkın öz ve asil iyeliklerine Halkevinin ne kadar kıfayet ve samimiyle cevap verdiğini göstermiştir. Aziz halâskârımız ve Başvekil Hazretlerine ve Dahiliye vekilimize Halkımızın minnet ve ihtiram hissiatini arz edilmmiştir.

Bilecik'te

BİLECİK, 24 (Milliyet) — Bugün binlerce halkın iştirakile Bilecik Halkevinin açılma merasimi Kâtibi umumi Recep Beyin nutuklarını müteakip program dair sine icra edildi, şubelere kayıt muamelesi başlandı, hararetle devam etmektedir.

Şebinkarahisar'da

ŞEBINKARAHİSAR 24 (Milliyet) — Bugün Şebinkarahisar Halkevi fevkalade merasimle açıldı. Maarif müdürü Zühdi Bey tarafından Halkevlere mahiyetini, maksat ve gayesini izah eden açılma nutku ile halk namına encümeni belediye azasından Arif Doğan ve belediye reisi Rüstü B. lerin hitabeleri ve Halkevi azalarının tarafından temsil edilen andlar, şiirler, milli tablolar ve piyesler fevkalade alkışlandı. Büyük Halâskâr, Büyük Dâhi, Büyük Reisi müz Gazi Mustafa Kemal Hazretleri bu vesile ile minnet ve şükranla selâmlandı. Halkevlere milli yükseliş yolundaki yüksek kıymetini takdir eden Karahisarlılar için bugün yeni bir milli bayram olmuştur.

İzmit'te

İZMİT, 24 (Milliyet) — İzmit Halkevi bugün şehir ve civar köy ve kasabalarından gelen halkın huzurle muazzam tezahüratle açıldı. Fırka kâtibi umumi Recep Beyfindin radyo ile dinlenen nutkundan sonra Halk bandosu tarafından çalınan İstiklâl marş ile merasime başlandı. Akcakoca başmualimi Demir Ali Beyin ter tip ve tanzim ettiği cümhuriyet yemini ve canlı tablo fevkalade alkışlandı. Halkevlere için yazılan şiirler okunduktan sonra avukat Ali Sedat Bey tarafından halk kevlirinin gaye ve maksatları talimatnamesi izah edildi. Müteakiben orta mektep müdürü Şeref B. tarafından Halkevlere çalışacakları namına bir hitabe irat ve açılma merasimi münasibetle büyük Reisimiz Gazi Hazretlerine gençliğin minnet ve şükranlarını arz ve iblgâğı fırka idare heyeti reisi Yüce Beyden rica etti ve Yüce Beyin merasime nihat ve veren nutkundan sonra Gazi Hazretlerine arzu tazimat olunması sükrekli alkışlarla karar verildi.

Van'da

VAN, 24 (Milliyet) — Halkevimiz yüksek tezahüratla açıldı..

Silifke'de

SİLİFKE, 24 (Milliyet) — Bugün İçel Halkevinin açılma bayramı hazırlanan programa göre icra edilmiştir. Merasime emsal görülmemiş kalabalık bir halk kütlâsi iştirak etmiştir. Müessir bir tarzda terennün edilen İstiklâl marşı ile halk üzerinde ilâhi bir kuvvet uyardır cümhuriyet andı hatiplerinin muvaffak ve çok alkışlanan nutukları, diğer bütün program safahatı hakiki bir heyecan mem baı olmuştur. Büyük Gazi hürmet le ve defeateda tebtil edilmiştir. Akşam da zengin programları bir müsamereye verilmiştir.

Sinop'ta

SİNOP, 24 (Milliyet) — Vilâ

Dahiliye Vekilinin Meclisteki beyanatı

[Dahiliye bütçesinin mecliste müzakeresi esnasında Vekil Şükrî Ka ya B. vekâletin icraatı etrafında söyledikleri nutukları aynı zamanda Sırrı B. ye de cevap vermiş oluyor du. Dün bir kısmını dercedtiğimiz bu nutukun bugün de müteakibi aksa min neşre devam ediyoruz:]

Vilâyet teşkilâtı

Taksimati idare den kazarlar: idarede kazaların yolu yoktur. Onun için vilâyet teşkilâtına geçiyorum. Vilâyet teşkilâtı evvelimlerde hatıra gelen vilâyetin hududu, sanien adedi salisen idaresidir. Vilâyet hududu meselesi her memleket olduğu gibi müstakâr değildir. Hududun tespiti her muntakam iktisadî ve coğrafi vilâyetleriyle sıkı bir surette münasibattardır. Meselâ bir kasabanın paar yerleri her biri bir lîmanın açılması münasibetleriyle değişir. Vilâyetlerin hudutlarında tebeddül olur. Bî bunun üzerinde tetkikât yapmaktayız. İkinci vilâyetler adedi meselesidir. Evvelce arzettiğim gibi vilâyetler adedinin az olması idare ve ihtiyaç notasında iyi bir esastır. Bursanın dayandığı bir kaide vardır. O da vilâyetin vâridatı mahsusa ile ihtiyacı görôbilmesidir. Bu ihtiyaç akl oldukça vilâyetler adedinin azaltılması fayda vardır. Fakat bugün biz böyle bir mecburiyet karşısında değiliz. Yalnız islah lâzımdır. Onun için kanun lâyihası takdim ettik. O da bazı vilâyetlerin büyüklüğü nisbetinde teşkilât bulundurmamak, derecesine ve işlerine nufusuna göre tevsi ve tevzi etmektedir.

Bu lâyiha encümündedir. Bu lâyiha kanuniyet keshettikten sonra büyük vilâyetlerin teklifati artacak küçük vilâyetlere memurlar da işsizlikten kurtarılacaktır. Gazetelere teşkilât artacak küçük vilâyetteki memurlar da işsizlikten kurtarılacaktır. Gazetelere teşkilât idareye diğersesken kanun lâyihası bu lâyhâdır. Yoksa vilâyetler adedinin alâkadar eden bir lâyiha değildir. Vilâyetler mevzuabahasolurken tabiidir ki evvelimlerde hatıra mahalli idareler gelir. Mahalli idareler cümhuriyet rensipinin kabul ettiği esastır. Atacagımız her adı mahalli idareler hudud ve selâhiyetlerini arttırmak yolunda olacaktır. Bunun için de hazırlanan lâyiha encümünde görülmektedir. Malumu alınır, mahalli idareler Türkiye de çok yeni tabik olunmuş bir müessesedir.

Ekşiden mahalli idareler namile belediye ve kendi halinde bırakılmış köylerden başka bir müesseseyi yoktur. Mesrutiyet son günlerindeki tekkadüm eden zamanlarda bu yapıldı. Fakat tamamiyle tatbik edilemedi ve kısmen de harp dolayısıyla tatbikine imkân görüldü. Mahalli idarelere doğrudan doğruya cümhuriyetin eseri demek daha doğ ru olur. Çünkü onların tatbikinde cümhuriyet müessir olmuştur. Ve fevziî de cümhuriyette göstermiştir.

Cümhuriyetin vilâyetlere nasil tevâris ettiği malumdur. Valia elema vardır. Fakat bunun tekrarımda da ma fayda vardır. Memleketin şarkı istilâdan yeni kurtulmuş, garbi istilâyâ maruz kalmıştır. Merkezi de şarkı, garbi kurtarmak için bütün yuku üzerine almış bulunuyordu. Lâusanne muahadedi aktekdildiği zaman daha melekete saray yângin sönmeme, akan kanlar dinmemiştir. Hülâsa maddiyat tamamen harap olmuş ve ortada maneviyyattan başka bir oooooooooooooooooooooo şhrd şey shrh şey kalmamıştır. Milletlerin yaşayışında esasen en büyük vâsta maneviyyattır. Maneviyatın bu yüksek tesiri şâslâ inkâr olunmaz maneviyyatın bozulana milletler maddiyatlarına da kullanılmıyacak hale gelirler. Hakikaten yakın tarihte de bunu gördük. nun için milletleri yürüdükleri yolda tenkit ederken onlara her şeyden evvel yaptıkları iyi şeyleri söylemeliyiz.

Daima fena işleri söylemek onları yese düşüröbilir. Milletin kendilerini kaybetmeleri nefse itimâtzılığa kapılmaları, maddiyattan asla işah edilmeyeceği felâketlere yol açabilir. Eğer harp umumiden sonra millet düştüğü bu zaftan kurtulmasını o saydı her halde bugünkü fevzi bulamıyacak ve her halde memleket esaretten kurtulamıyacaktır. Buradaki zevatın bir çoğu da yazın danlarda veya toprak altında olacaktardır. Nef se itimat sayesinde ki bu memleket kurtulmuştur.

İdarei hususiyeler ne yapımlar dır. Kıscak arzedeceğiz. İdarei hususiyet bütçeleri tesis edildiği zaman bu 18 milyon lira tesbit edilmişti. Bu miktar 1926 da 46/67 mil yona çıktı. Ergilevde tenezzülât ma halli idare bütçeleri üzerinde müessir olduğu için bugün son yapılan mahalli idarelerin bütçesi 32 milyona immiştir. Bunun da tabii umumi bütçenin seyri takip etmesi zaruridir.

Yapılan işler

Şimdi muhtelif seneler zarfında yetimiz Halkevi fırcaca hazırlanan zengin merasim programile parlak bir surette ve çok kesif bir halk kütlâsi huzurunda bu gün saat 15 te açılmış tir. Halkın coğuşunu tezahüratle elân devam etmek tedir.

Dahiliye Vekilinin Meclisteki beyanatı

Yapılan işleri arzede dim. Cami avluları ve adalarda dahil olarak 1903 de bugün işgal ettiğimiz sahada iptidai mekteplerin adedi 2365 idi. 927 bu miktar 6088 e çıkmış tir. 930 da 6672 ye çıkmıştır. 932 senesine ait notu maarif vekâletinden aldım. Fakat şim di bulmadım. Onu da ayrıca arz ederim. Bu mekteplerde okuyan çocukların adedi 1913 de 216.251, 929 da 457728, 930 da 479442 idi. Muallim adedi 1913 de 6383, 927 de 15112, 930 da 16227 idi. Tabii her sene muallim adedi de o nisbette arttı. Bunda ma halle mektepleri ve diplomasız hocalarda dahildir. 1930 senesinden sonra diplomasız ve sertifikasız hocalar kalmamıştır. Masarif idarei hususiyelerce temin olunan millî mekteplerinin 930 mezunları 167162 dir. 924 den 930 a kadar idarei mahalliyelerin marifere sırtfedikleri paranın yekünü muallim maaşları da dahil, 75992258 liradır.

Yollar: 1913 de tesviyeyi turabiye halinde 2835 kilometre şöse halinde 12.804, 927 de tesviyeyi turabiye halinde 7254, şöse halinde 14798, kilometre ayrıca mahalli idareler tarafından yapılan tesviyeyi turabiye 4419 ve yapılan şöse adedi 2323 dur. Yola faaliyeti 928 de 488 kilometre inşaat ve 467 kilometre tamirat, 929 da 335 kilometre inşaat, 573 kilometre tamirat, 930 da 232 kilometre inşaat, 673 kilometre tamirat, 927 nihayetine kadar yapılan büyük köprü 54, küçük köprü 2238 adet, 5787 menfez, 928 de yapılan köprü inşaatı 466, tamiratı 611, 929 da yapılan köprü inşaatı 2333, tamiratın 110 dir. 930 daki küçük köprü inşaatının miktarı 1752, tamiratı da 1753 dur. Maas ve ücretler haric olmak üzere mahalli idarelerin — maas ve ücreti dahil değildir. Yollara sarfettikleri para üç sene zarfında 23 milyon küsur liradır. Vilâyetlerde 1913 tarihinde — bu tarihil meddei olarak a hüzmünü sebebi, muharebe zamanında fırsat bulunup yapılmamıştır. İttihâ hastahanelerinin mevcudu 10 ta ne idi. Bugün 150 tane dir. Bunun 42 ki 25 yataklı, 22 si 50 1 si 100 yataklı, 2 si 150 yataklıdır. Bunlar doğrudan doğruya cümhuriyet zamanında ve mahalli idareler tarafından yapılmıştır.

Bundan sonra gelen müssir ağaç lar istasyonları, haralar ve saire. Bunlar, evvelce 23 tane imiş şim di ise adetleri sırasıyle 26, 31, 20 dir. Mahalli idarelerin yaptıkları ve yap maktâ oldukları eserler bunlardır. Bunları uzun uzadıya isbata hacet yoktur. Memleketi şim di gezmiş olmak ve evvelce inmek ve bu iki ve ziyet arasındaki farkı dikkat etmek kâfidir. Bu kadar sıkıntılarla rağmen 931, 932 de memleketin her tarafında umran faaliyeti vardır. Bu tarahn senelerinde dahi memleketin her tarafında bu umran faaliyeti şayanı hayrettir, 916 da Malatyağömleri şimdiki vaziyetine vakif olurlarsa Malatyanın harikalar doğurduğunu görürler. Malatya bakikatlen izbet aliz bir yerdir. Sonra ya nan yerleşim vardır. Garpten şarkı dağ ru bu isimlerini sayabilirim. Manisa, İzmir, Nazaili, Denizli gibi zengin vilâyetlerimiz şark vilâyetlerinde Diyarbekir, Elazığ,

Camine olduğuna bilmeyenler

Bütün bir tarih zamanında cam nedir bilmeyen vilâyet merkezlerinde şöseler yaptık. Hastahaneler yaptık hekimler gönderdik. Hakikâri câmin ne olduğuna bilmiyor du. Cam gittigii zaman Hakikâri çocukları bu diye ağzlarına aldılar. Biz bö ye memleketlere tevâris ettik ve bu günkü hale getirdik. Ancak bunu görmek ve doğru göstermek lâzımdır.

Bütçeler tenkit olunurken her yerde aeditir. Bir vekilin faaliyeti, bütçesi müzakere edildiği vakit tenkit olunur. Faaliyet sahâsi, her şeyi tetkik edilecek tenkit olunur. Yoksa efendim yapamıyor, çalışmıyor ve saire gibi umumi sözden hiç bir şey çıkmaz. Çünkü vekil de aynı suretle cevap verir. Eller kalkar, ekseriyet göre mesele halledilmiş. Hal buki memleket bunun teferruatını bilmesi lâzımdır. Eğer memleket bütçesinin tenkidini dolayısıyla bir hizmet gösterilmek isteniliyorsa yahut mebusluk vasfının verdiği selâhiyet le tenkit arzu ediliyorsa behemahal meselenin teferru atı üzerinde görüş mek madde madde müzakere edilmek lâzımdır. Bendeniz bu münaka şanın çok tarafarıymız ve arzu ederim ki tenkit yapılan bu maddeler üzerinde ben de yapayım dediğimi zerine alıye anlatarak ona göre omuzlarmada olan mesuliyet yükünü nasil taşıdığımlı anlayabileyim. Amma Sırrı Beyin dediği gibi idare sisteminde idare teşkilâtında tecrübe, mümares ve vukuf tenmiye edecek mahiyette yürümek lâzımdır. Türkiye de hukukta, mülkiyede böyle bir sistemi okutan bir muallim seni dinlemezler. Olsa olsa idadi çocuklarına veyahut rüşdiye çocuklarına okutacak umumi "İdare teşkilâtında tecrübe mümares ve vukuf itibariyle..." Bu, o kadar umumi bir sözdür ki bu vasıf her meslek erbâna ve hatta her kese lâzımdır.

Hakikaten filan ve falan vukufus tecrübeyesiz olarak intihap edilmiş ve memleketle zarar vermistiren denilmiş olsak o vakit münakaşa daha kolay olurdu. Ve buna lâzım gelen ce

vap da verilirdi. İdare amirleri kânun ibabı olarak mektebi aî mezu nu olacaktı. Yani her meslekte olduğu gibi idare amirlerinin hiç olmazsa asgari malumatı haiz olmaları lâzımdır. O halde vukuf itibariyle bugünün dünden çok farkı vardır. Hatta meşrutiyet devrinde de bu evsaf bulunmazdı. Hiç olmazsa bugün kendisinde asgari bir vasıf aranmaktadır, kinci selâhiyet tecrübe sahibi olarak gelmek kadar idare için tehlikeli bir şey olmaz.

Okuduktan sonra

Bu cehaletin ve cahillerin tefevvu ku demektir. Cahilin tecrübesi yalnız kendi hayatına münhasırdır. Okunuyucakta eskisi gibi kapu çavuşluğunda tecrübe görömekte mi gelececek. Bizim memurlarımız tecrübeleri okutuktan sonra iş başında görürler. Tecrübeleri ve tahsilleri daha iyidir. Esasen sual sahil olmadığı için daha fazla cevap vermek mümkün değildir. Üçüncüsü mümares meselesidir ki bu da tecrübelerin ayıdır. Bendenize mümares umumi bir tabirdir. Yalnız sistem meselesinde her idare sisteminin kendine mahsus aradığı evsaf vardır. Her birinin kendine göre vatandaş ve ken dine göre memuriyeti vardır. İnkilâp idaresinin aradığı vatandaş, memleketin menfaatini, milletin mu kaddetini tptki o memleketin ba şında bulunmuş en büyük mes'ul gi bi düşünerek çalışarak bilmek, bil didini her yerde her zaman söyleyememek melekete âlakadar olan vatandaşlardır. "Bravo sesleri, alkışlar". Bizim aradığımız vatandaş budur. Çünkü demokrasi ve cümhuriyet ne istibdatta olduğu gibi kâfir krar, ne de meşrutiyette olduğu gibi alıdır. Burada en çok rey sahibi idareyi yap par. Bu kadar reyim vardır. İdare benimdir denir. Rey verebilmek için de behemhal memleketin işleriyle âlakadar olmak lâzımdır. Alâkadar etmek de cümhuriyetin vazifesidir. Bugün cümhuriyetin mükadderatına hüküm olan fırkamız da bunu yapı maktadır. Halkevlere sırf bunun için açılmış tir. Memurlar da tptki vatan daşlar gibidir. Her idarenin memuru başka türlü hareket ederek istibdat idaresinde kendimiz — de görükd. Rusyada da görükd. Onun maksadı gayet ağır itaati mutlak kanunusz hareket, keyfi icraat, yapılan fenalıklar siküt, ceza doldurmak. Tabii bu meyanda zamanın büyük idare adamları içinde memleketle hizmet edenler vardır, rahmet ve hürmetle anılmagâ layıktır. Bunların istisnası tabiidir. Benim söylediğim umumiyyetle ekseriyetin irae ettiği manzardır. Bizim aradığımız haslet o büyük adamların hasleti değildir.

Biz memurlarımıza namütenahi selâhiyet verecek keyfi idareye kapı açmak istemiyoruz. Biz ta memlekette kanunu hakim kılmak istemiyoruz. Şahsi meziyetler kanunların çok dununda kalır. En büyük meziyet kanunları bilmek ve tatbik edemektir. Bu sözlerle Sırrı Beyin sözlerinin bir çölkârına işaret ettim. Yi ne Sırrı Beye dahiliye vekâleti tecrübe ile mektebi olmayan idarecilik hasletine ehemmiyet vermemlidir. Mektebi olmayan idarecilik bence her meslekten mektebi olmaldır. Behemhal asgari malumatı her meslek için ihtiyacı vardır. Babusus idarecilik idarecilğin haiz olması lâzım ge len evsafı ilmiye değerlerinden bir az fazladır.

Bir hakimin şüphesiz vâsi malumatı iktisap ettikten sonra içtimai malumatı da vakif olmak lâzımdır. Fakat diğer idare memurunun bundan fazla bilmesi lâzım gelen şeyler vardır. Çünkü kendisine verilen sahâi mesuliyet her gün bütün hâdisatı beriherye ihiva eden bir faaliyet sahasıdır.

İçinde mühendislik, doktorluk ve daha bir çok şeyler vardır. Tecrübe ile bir adam idarecidir diye bu kadar saha nasil emniyet edilirdi. Bizim aradığımız ilk vasıf malumatı ilmiyedir. Mektebi olmayan idarecilikten anlaşıldığı mintarafillah yetişen idarecilik demektir. Biz idarecilerin mintarafillah yetişeceğine kanaati değildir. İnsanların okuyarak çıkarışak yetiştirtilerine kanaiz. Onun için mintarafillah gelen paâşılardan da başınızdand attık. Memurlarımızda aradığımız evsaf budur. Şim diye ka dar idare amirlerinden hakkında ta kibat yaptığımız ve bir az da seçtce davarandığımız memurlar vardır. Sebabi bilhassa idare amirliği çok güç tiktir Kanunla eline verilmiş bir çok takdir selâhiyeti vardır. Bu ihtiyarıdır. Bu okörkürte dedikleri bir se lahâhiyettir. Lcshal ve maslahati tak dir ederek işi intaç etmektedir. Öçü sü her vakit muvaffakiyette olmaz. Hele muvaffakiyetsizlik kanunla da olsa büyük bir nakisedir. İdare amirinin tutacağı nokta her gün daima ve daima muvaffakiyettir.

Politikacılar ve bilhassa idarecilik her gün muvaffakiyetle bşlenir. Refik Şevket Bekir arkadaşımızın küçük memurlar hakkındaki sözleri ni zabitlerden okudum. Küçük memurlarımızdan yalnız dahiliyeye ait değil diğerlerinin içinde de evsafı matlubeyi tamamiyle haiz ve memle ket işlerini tamamiyle gördüklerine kanaî olanlardı vardır. Fakat bunu eski zamanın tabiratasına vermek lâzımdır. Cümhuriyet memleketinin idaresini üstüne alacağı vakit bir çok işlerle karşılaştık. Bir kısmı memur rin da harbi umumide alım ve sair le kaçakçıları ile ahşkârların bozulmuş buldu. Harp ve esaret ve istilâ bir çok memurların maddiyat ve maneviyyatını tahrip etmiştir. Bunlar islah edilirdi.

İrfan ve istikamet seviyeleri eskisinden çok yüksektir. Memurların zamanın beklediği müssir netli celerini alabilmek için daima ve

Komşu memleketlerde

Suriye Haberleri

Irak krali istirahat için Lübnan sayfiyelerine gelecek

Şamdan Adana gazetesine yazılıyor: Yeni Suriye kabinesini teşkil eden Azim zade Hakkı Bey bir beyanname neşrederek vazifeye başlandığın, halkın iş ve güce riyle meşgul olarak taşkınlık gibi hareketlerde bulunmalarını tav siye etmiş idir. Bütün Suriye halkını temsil eden bir heyet, yeni Reisicumhur Mehmet Ali Abit Beyi ziy areterek ihtilâl dolayısıyla me maliki cenabıyeye tebit edilenler le siyasi mahkûmların aflerini, vergi ve aşardan yüzde elli tenzilin, bakaya borçların affını rica etmiş lerdir. Reisicumhur heyete taleplerinin isafı hususunda çalışacağını vâdetmiştir. Vatânilerden mü him bir kütlenin yakında Nebiuke toplanarak mecliste alacakları ve ziyet hakkında mühim kararlar it tihaz edecekleri şuy olmuştur. Bu içtimada reis Hasımüsâti Bin de bulunacağı söyleniyor. Reisicum hur Mehmet Ali Bey bu hafta için de büyük bir resmi kabul yapacak ve bunda âli komiserler komiserlik erkânı, konsoloslur ve devair rüesası hazır bulunacaktır. Şayi olan bir habere nazaran Irak Kralı Faysal Cenevreye gitmek üzere yakında Beruta gelece k ve Lübnan sayfiyelerinde bir müddet istirahatten sonra hareket edecektir. Bir grup tarafından Filistin de Tabriye ile Beyrüssabi arasın da büyük bir havuz yapılacak ve burada yağmur suları toplanacak. Bu suretle kuraklık zamanında bu havuzdan istifade edilecektir.

Şevket B. hakkında ki karar nakzedildi

Beşiktaşta karısı İclâl hanım öldürdüğü cihetle 12 sene hapse mahkûm olan Şevket B. hakkında ki karar müddeiumu milik tarafından mahkûman aleyhine temyiz etmiştir. Temyiz mahkemesi her iki evrakı tetkik ve kararı bazı nok talardan nakzetmiştir.

Kuşlara niyet çektirener

Falçılık ve niyetçilik memnu olduğuk hâlde ötede beride bazı kimselerin falçılık yaptıkları görülmüştür. Bunun öñüne geçmek üzere zabta tertibat almıştır. Bu meyanda bir takım kuşları küçük kafeslere koyarak ötede beride bunlara niyet çektirener lerin de menedilmeleri için alâ kadalara emir verilmiştir.

Yeni neşriyat

daima bunları mürakabe ve teftiş tabi tutmak icap eder. İrtiza vesair cürümleri için çıkar dığımız kanun lâyihasi neticesi olarak her vekâletin heyeti teftişiyesi mütemadiyen teftişat yapmaktadır. Teftişler iki kısım üzerinde olur. Ya vekâletin münasip görüdüğü muntaka larla teftiş yapılır veyahut şikâyet ve bir ihbar üzerine teftiş tabi tu tular. Vekâletin teftiş heyeti 30 ki şiden mürekkep olduğu halde 33 lî yayeti teftiş etmiş ve verdiği lüzumu muhakeme kararı 600 den fazladır. Teftiş lâyihası ise 1000 bu kaddardır. Yalnız irtiza meselesinden dola yi adliyyeye tevdi ettiğimiz memurların adedi — bunların hepsinin müt tehim veya mahkûm olduğunu söylemek istemem — bunlar teftişler ve tabikiler neticesi 1065 numaralı kanun mucibince adliyyeye teslim ed ilenleri arz ediyoruz, lüzumu muhakeme kararı alanan başka, arzu e dersiniz yekünunu arz edeyim; 1600 numaralı kanunun nesri tarihinden sonra 932 tarihine kadar adliyyeye teslim edilenlerin adedi 2588 dir. Doğrudan doğruya verilenlerin adedi de 54 dır. Binaenaleyh Refik Şevket Beyfindi braderimiz. Akl il olarak temenni ettikleri teftiş ve mürakabe keyfiyeti bugünkü me murların yaptığı yanına kalır fikri doğru değildir. Hiçbir zaman kal mamıştır. Yanlarına kaldığını tarih bize göstermemiştir. Hiç bir şey ol mazsa bile efkârı umumiye önünde rezil vaziyet ve mahrumiyet içine düşmüştür. Herhalde takipten mu vakkat bir zaman için kurtulmuş lar bile mürakabe olundukca bir gün behemhal adalet pencesinde kend i lerini bulurlar. Müfettişlerin adedi nin artırılması ve vilâyetlere rap tedilmesi elbette bu iş kuvvetlerinde cektir. Bu münasebetle müfettiş ü numullik lüzum ve ehemmiyetinden bahsetmek isterim. Bu teşkilâtın bi ze ilk verdiği fayda doğrudan doğ ruya bu teftiş işi olmuştur. Halka hergün temas ederek devairin icraat ını muntazam teftiş sayesinde rast geldikçe kötü huyları, terciye etmek suretiyle halk üzerinde iyi tesir yapı mıştır.

Nazillide ipik ve mensucat fabrikası

NAZILLI 24 (Milliyet) — Hükümet tarafından pamuk min taka merkezi olarak kabul edilmiş bulunan Nazilli kazası dahilinde de bir pamuklu mensucat ve ipik fabrikası tesisi temenniisi için ticaret ofisinde yapılan işi umumi içtimadan sonra bu bapta vekâletlerle temas etmek üzere bir heyetin Ankaraya izamı ta karrür etmiş ve heyet hareket etmiştir. Adanadan sonra pamuk zeriyaı itibarile ikinciligi alan ve 931 de işlemeğe başlayan sulama kanalından sonra mühim mükdar da artan pamuk mahsulünün da ha ziyade inkişafı için hükümeti halkın fabrika tesisi hakkındaki talebinin ehemmiyetli tetkik edileceği kanaati burada hâkimdir.

Ayakkabıcıların bir müracaatı

Avrûpadan memleketeye ithal edilen kauçuk bel kayışlarla fibr denilen tazyik görmüş renkli mukavva, bavul ve saire nin gümrükten ehven bir resim le girmesi dolayısıyla ayakkabıcı lar ve saracılar hükümete mü racaat ederek bunların ithal ol unmasını istemişlerdir.

Alâkadarların verdiği malû mata göre, bu tazyik görmüş mukavvalar ve lâstikler bizim derilere çok zarar vermektedir.

Adliyye takdir ve terfi

Adliye Memurin Encüme ni, ilâmat dairesi memurların dan Abdülkadir ve Mustafa Beylere fazla gayret gösterme lerinden ve intizamperverlikle rinden dolayı birer takdirname vermeğe ve daktilo Belkis Ham nın maaşımın (1200) den (1400) e, Hüseyin Beyin (1400) den (2000) e, Emin Be yin de (1000) den (1200) e çt karılmasını karar vürmüştür. Memurların bu terfi ve takdir lerini kendilerine teblig edilmiş tir.

"Bahk" gemisi

İzmirde giderek olan iktisad ve kalâtinin balıkç gemisindeki balıkçı mütehasşılar Marmaradakı tetkikatlarını ikmal etmişlerdir. Gemi Marmaradan hareket etmiş tir. Mütehasşılar İzmirdeki tetkiklerine Çanakkaloden itibaren başlayacaklar ve gemi 15 Tem muzda İzmir limanında bulunacaklar. Balıkçı mütehasşıların İz mirdeki tetkikatlarının esnasında denizin en derinlerinde yaşayan ve bir türlü sayına imkân bulunmayan balıklar teşkil edecektir. İlmir körfezlerinde mezbelen bulunan bu balıkların ne suretle say dedileceği araştırılacaktır.

Yeni neşriyat

Olimpiyat çıktı

Her cumartesi günü muntazaman çıkmakta olan Olimpiyat dın 61 inci nüshası da fevkalâde münder

Bu bir harika değil midir?

Bir kaç beyaz tabletçik ve bunların içinde istihlahat ve uykunun bütün sırrı!

Kim sinirli, heyecanlı, yorgun ise bu tabletçikler, „Bayas“ Adalin tabletleri sayesinde ertesi sabah insanın yataktan keyifli ve neş'eli olarak kalkmasını temin eden bir istirahatata ve uykuya nail olur

Satılık Konservası Fabrikası

Çok mükemmel ve her türlü konserva imaline salih Edirne konserva fabrikası bütün teferruatı ile olduğu şekilde veya makine ve binaları ayrı ayrı ve pazarlık suretiyle satılığa çıkarılmıştır. Talip olanların fabrikayı görmek ve pazarlığı yapmak üzere hali tasfiyede bulunan Trakya Konservacılık Türk Anonim Şirketinin Edirne Darüleytam çarşısında valki merkezinde tasfiye memurları adresine lüzumu müracaatları ilân olunur.

Askerî Lise ve Orta Mekteplere Talebe Alınıyor

1 — 1932-1933 ders senesi için İstanbulda bulunan Kuleli ve Maltepe Askerî liselerle Bursada bulunan Bursa Askerî lisesine, Konya ve Erzurumda bulunan Askerî orta mekteplerine talebe alınacaktır.

2 — Liseler 9, 10, 11 inci sınıfları (1, 2, 3) üncü; orta mekteplerde 6; 7; 8 inci (1, 2, 3) üncü sınıfları muhtevlidir. Ve liseler kısmına 400 - 500, Orta mektepler kısmına da 200 - 300 talebe alınabilecektir.

3 — Mektepler leylî meccanidir. Talebinin işesinden başka giydirilmesi, teçhizatı, kitap ve sairisi hükümete ait olduğu gibi ayrıca talebe her ay bir miktar maaş ta verilir.

4 — Liseleri muvaffakiyetle bitirenler Harbiye mektebine terfi ederler. Ve iki senelik tahsilden sonra Cümhuriyet Ordusu için zabıt olurlar.

5 — Bütün mekteplerde kayıt ve kabul, mekteplerin bulunduğu yerlerde 1 Temmuz 1932 de başlar. Ve Ağustos 1932 tarihinde hitam bulur. Bununla beraber kadroda münhaller kalırsa ders senesinin devamı müddetinde sivil lise ve orta mekteplerden nakil suretiyle talebe almaya devam olunur.

Mekteplerin bulunduğu yerler haricinden Askerî lise ve orta mekteplere talip olanlar 1 Haziran 1932 tarihinden itibaren buldukları yerlerin askerlik şubelerine müracaat edebilirler.

6 — Mekteplere girmek için lüzum olan şartları muhtevi kayıt ve kabul şartnameleri ve muhtaraları bütün Askerlik şubelerinde mevcuttur. Talipler askerlik şubelerine ve askerî lise ve orta mekteplerine müracaat ederek mezkûr şartları öğrenebilirler. (2180)

Askerî Liseler İçin Muallim Aranıyor

Aşağıda yazılı Askerî lise ve orta mektepleri için hizalarında gösterilen muallimlere ihtiyaç vardır.

A) — Bu mekteplerde muallim olmak, ya Maarifin aynı derecedeki mektepler için müseccel muallim olmak ve yahut branşına nazaran salâhiyeti haiz olmak lâzımdır.

B) — Haftada asgari 15 azami 20 saat ders okutmak.

C) — Talip olanların muvazzah adreslerini havi istidalarile Fiş-tercümei hallerini Haziran 1932 nihayetine kadar Askerî Liseler müfettişliğine göndermeleri.

D) — Kabul edileceklerden bilahare ders senesi zarfında istifa etmiyeceklerine dair noterden musaddak bir taahhüt senedi alınacaktır.

Münhal muallimlikler

Kuleli Lisesi için: Tarih, coğrafya, riyaziye, fizik, fransızca; almanca. Ücret 84 - 98 lira.

Bursa Lisesi için: Tarih, coğrafya, riyaziye, kimya, fransızca; almanca. Ücret 98 - 108 lira.

Maltepe lisesi için: Tarih, coğrafya, riyaziye, almanca. Ücret 84 - 98 lira.

Erzurum orta mektep için: Türkçe, tarih, coğrafya, riyaziye; fizik; fransızca. Ücret 108 lira.

Göz Hekimi

Profesör Dr. Esat Paşa Birinci Sınıf Müttehassıs Dr. Süleyman Şükrü

Ankara - caddesi No. 60 Hilmi kitaphanesi yanında

ile maruf ÇİFTLİK Parkında akşam

SAFİYE Hanım

ve arkadaşları SAADET ve SEYYAN ve HAMİYET Hanımlar muhteşem saz heyetine iştirak etmektedirler

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Lokomotif muvöman aksamının kapalı zarfla ve takas kaydı ile münakasası 3 Ağustos 1932 çarşamba günü saat 15 te Ankara'da idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Haydarpaşa ve Ankara veznelerinde 15 şer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (2732)

Akyazı Kereste Fabrikası Müdürlüğünden:

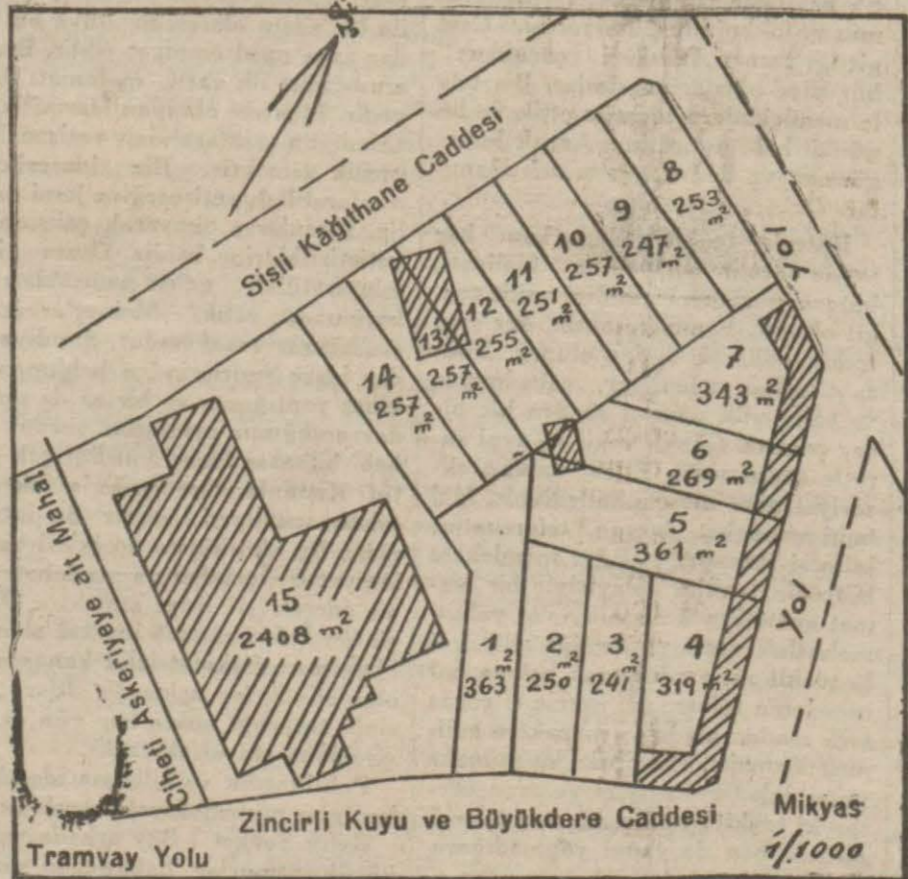
Akyazı askerî kereste fabrikasının bir şubesi olan Mudurnu ka zasma tabi Kapaklı ormanındaki imalâthanesinde makta kurbundaki araba konağı mahallerinden takriben 1000 m. mik'ap muhtelifülçins nim mamül kereste ve tomrukların Akyazı'daki merkez fabrikasına nakliyesi kapalı zarf usulile münakasaya vaz edilmiştir. Taliplerin yüzde 7,5 pey akçesi olan 393 lira 75 kuruşun veyahut bu kıymette banka mektubunu hamilen yevmi ihale olan 29 Haziran 1932 çarşamba günü saat 14 te Adapazarı Maliye dairesinde komisyonu mahsus ve şeraiti anlamak ve daha fazla tafsilâta vâkıf olmak arzu edenlerin Akyazı'da fabrika müdüriyeti ile Adapazarı Belediye dairesine müracaatları ilân olunur. (2730)

Emlâk ve Eytam Bankası ilânları

Şişlinin Mutena Mevkiinde Satılık Arsalar

Bankamızın malı olan Şişlide halen Koros imalâthanesi olarak kullanılmakta bulunan 401 numaralı garaj ve müstemilâtı zirdeki krokide gösterildiği veçhile ifraz ve garajdan maada müf rez mahaller bedeli peşinen tesviye edilmiş şartile satılmak üzere müzayedeye vaz edilmiştir. İhale 4/7/1932 pazartesi günü saat on altıda yapılacaktır. Taliplerin 150 lirahık teminat akçesi müstahiben Şubemize müracaat olunması. (2727)

Akyazı Kereste Fabrikası Müdürlüğünden:

Akyazı askerî kereste fabrikası ambarlarında mevcut muhtelifülçins takriben (2500) m. mik'ap mamül kerestenin Adapazarı istasyonuna nakli kapalı zarf usulile münakasaya vaz edilmiştir. Talip olanların yüzde yedi buçuk pey akçesi olan (528) lira (75) kuruşu ve yahut bu kıymette banka mektubunu hamilen yevmi ihale olan 29 Haziran 1932 çarşamba günü saat 14 te Adapazarı Maliye dairesinde komisyonu mahsus ve şeraiti anlamak ve daha fazla tafsilâta vâkıf olmak arzu edenlerin Akyazı'da fabrika müdüriyeti ile Adapazarı Belediye dairesine müracaatları ilân olunur. (2729)

Askerî fabrikalar ilânları

İLÂN

Kadrolarda münhal olmadığından hiç bir suretle kâtip ve fabrikalara işçi alınmamakta olduğu cihetle beyhude müracaat edilmemesi.

3 üncü kolordu ilânları

K. O. ve 1 inci fırkânın on üçer bin kilo sığretleri ile Haydarpaşa ve Gümüşsuyu hastanelerinin 5,000 kilo koyun eti ihtiyaçları ayrı ayrı şartnamelerle ve pazarlıkla alınacaktır. İhaleleri 27 - 6 - 1932 pazartesi günü aşağıda gösterilen saatlerde komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnameleri ni almak üzere her gün ve pazarlıklarına iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (465) (2869)

İhaleleri saatleri
16,5 K. O. nun
17 1 fırkânın
17,5 Hastanelerin

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprüsü bağı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI (İZMİR) 28 Haziran saat 11 de Galata rıhtımından kalkar

İZMİR EKSPRES POSTALARINDA

İstanbul - İzmir ücretleri	Kr.
1. nci kamara	1500
2. nci "	1000
3. ncü "	800
Güverte	300

(ANTALYA) vapuru 25 Haziran cumartesi akşamı İdare rıhtımından hareketle doğru Ereğli'ye gidip gelecektir.

Zonguldak Belediyesi'nden:

Zonguldakta yapılacak beton arme iskele Haziranın yirminci gününden itibaren yirmi bir gün müddetle münakasaya vaz olunmuştur. Münakasa temmuz ayının on birinci pazartesi günü saat on beşte Zonguldak Belediye encümeni huzurunda kapalı zarf usulile icra kılınacaktır. Münakasaya dahil olacakların işbu münakasaya ait evrakı İstanbul vilâyeti Belediye reisliği fen müdürlüğünden ve Zonguldak belediye riyasetinden bedeli mukabilinde alabilecekleri ilân olunur. (2498)

BAKTERİYOLOG Dr. İHSAN SAMİ Bakterioloji Laboratuvarı: Umum kan tahlilatı. Frengi noktai nazardan (Wasserman Kahn teahülleri) kan küreyvatı sayılması, tifo ve isthma hastalıkları teşhisi idrar, balgam, carahat, kazaxat ve su tahlilatı. Ultra mikroskopî hususi aşular istihzarı. Kanda üre miktarının tayini ve kanın sedimentasyon sür'ati. Divanyolunda Sultan Mahmut türbesi No.189, Telefon:20981.

1932 senesi Yaz mevsimi RENK moda İPEKİ Bu rengi krep PRIMVER lerde tatlı etti PEKİŞ ten 444 num PRİMER Krep İsteyiniz.

Hatız Bürhan Bey ve MEDİHA SÜZAN Hanım'ın No. 18732 Hicaz şarkı: HİCRANİ ELEM. Hicaz gazel: HEP DİNLEYEREK AŞKIMA No. 18733 Kürdîlî şarkı: Sen değil miydin bana gönül veren Acem kürdî şarkı: Kement olmuştu zülfün. COLUMBIA Plâklarında çıkmıştır.

Karaciğer, Mide, barsak, taş ve kum hastalıklarına TUZLA İÇMELERİ 1 Temmuz Cuma günü açılıyor. Kınrîden 6,30 - 8,20 - 9,30 - 11,40 de Haydarpaşa'ya hareket vapurların trenleri menbalara kadar giderler.

Şirketi Hayriyeden

Vapurlarımızın kahve ocaklarının icar müddeti 12 Temmuz 1932 tarihinde münkazi olacağı cihetle yeniden isticarına tale olanların heyeti teftişiyeye riyasetine müracaatları.

Sıtma, tifüs ve sair emrazı saireyi tevlit eden Haşaratı İmha ediniz

FAYDA

Kara, yeşil, sarı sinekler, at sineği, kasap sineği, sivri sinek, tahta kurusu güve, örümcek, kırkayak, hamam böceği, kene, karınca arı, eşek arısı, ane bit, tavuk bit, kedi, kuşlar ve köpek ve eşya ve insanlar üzerindeki pireler, Çiçek, ağaç ve nebatat üzerindeki turtullar, böcekler, ve bitlenen haşaratı ve yumurtalarını sülâlesini.

Mevti ebedi ile imha ve ifna eder Koku su lâtif ve şihht, olup kat'iyyen leke yapmaz yarı yarıya ucuz yerli malıdır. Kapalı ve mühürlü fayda yerine başka bir marka verilmemiş biliniz ki sizi aldatıyorlar.